

ספר
בת עין

פְּרֶשֶׁת נִשְׂא

נִשְׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי גֵרְשׁוֹן גַּם הֵם וְגו' לְמִשְׁפַּחָתָם. הִנֵּה לְכַאוֹרֶה יֵשׁ לְדָקְדֵק לְמָה שֶׁנֶּה חֲתוּב בְּבְנֵי גֵרְשׁוֹן וְכֹתֵב 'גַּם', מָה שֶׁלֹּא כָּתֹב בֶּן בְּבְנֵי מֶרְרִי, וְעַל כָּל פָּנִים הָיוּ לִיָּה לֹמֵר בְּזֶה הֶלְשׁוֹן נִשְׂא גַם אֶת רֹאשׁ בְּנֵי גֵרְשׁוֹן, וּמִיָּתֵר חֲבַת 'הֵם' לְכַאוֹרֶה. אָךְ נוֹכַח לֹמֵר שֶׁהַתּוֹרָה מְרַמֶּזֶת לָנוּ בְּכַאֵן דֶּרֶךְ עֲבוּדָה. וְנִקְדָּיִם לְבָאֵר מָה שֶׁיֵּשׁ עוֹד לְדָקְדֵק בְּמָה שֶׁפָּרַשׁ רַש"י (במדבר ז, א) עַל פְּסוּק 'וַיְהִי בַיּוֹם פְּלוֹת מִשֶּׁה' 'פְּלוֹת' כְּתִיב חֲסֵר מִפְּנֵי שֶׁבַיּוֹם הַקָּמַת הַמִּשְׁכָּן הָיוּ יִשְׂרָאֵל כְּכֹלָה הַנִּכְנָסֶת לַחֲפָה, עַד כָּאֵן. וְלְכַאוֹרֶה תְּמוּנָה, שֶׁהַכְּתִיב הִיא גַם בֶּן 'פְּלוֹת' בְּוֹא"ו:

וְנוֹכַח לֹמֵר בְּדֶרֶךְ זֶה. דִּהְיָה יֵשׁ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת עֲבֹדוֹת. הָאֶחָד מִי שֶׁמִּשְׁתַּוְּקֵק וְנִכְסְפָה וְגַם כְּלוֹתָהּ נִפְשׁוּ לְאַהֲבָה אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּמִסִּירוֹת נִפְשׁוּ מִמֶּשׁ וּבְכָל לְבוֹ וּבְכָל מְאֹדוֹ, הִינּוּ שְׂאִין

יש עבודת
שמושתוקק
לאהבת ה'
במס"נ ואינו
חפץ בהנאתו
בבני חיי ומווני

חֲפֵץ כָּלֵל בְּהִנָּאֵת עֲצָמוֹ, רַק לַעֲשׂוֹת רְצוֹנָךְ אֱלֹקֵי חֲפְצָתִי, וְאִינוּ חֲפֵץ בְּשׁוֹם דְּבַר מִהִנָּאֵת גְּשָׁמִי, רַק לַעֲשׂוֹת רְצוֹן בּוֹרָא כָּל עוֹלָמוֹת בְּרוּךְ הוּא בְּכָלוֹת הַנִּפְשׁוּ מִמֶּשׁ, וְאִינוּ חֲפֵץ כָּלֵל בְּקַבְּלַת פָּרֶס לֹא בְּשָׂמִים וְלֹא בְּאַרְץ, כְּמֵאֲמַר הַכְּתוּב (תהלים עג, כה-כו) 'מִי לִי בְּשָׂמִים וְעִמָּךְ לֹא חֲפְצָתִי בְּאַרְץ, כְּלָה שְׂאֵרִי וּלְכָבִי צוּר לְכָבִי וְחֲלָקִי אֱלֹקִים לְעוֹלָם, וְהַכָּלֵל שְׂאִינוּ נִחְשָׁב בְּעֵינָיו כָּלֵל שׁוֹם הִנָּאֵת עֲצָמוֹ הִינּוּ בְּנֵי חַיִּי וּמְזוּנֵי וְכַדוּמָה מִהִנָּאֵת גּוֹפְנֵינִי, וְחֲשׂוֹקְתוֹ וְחֲמֻדְתוֹ כָּל הַיָּמִים הוּא רַק לְאַהֲבָה אֶת ה', לְקַשֵּׁר וּלְיַחַד כָּל הַשְּׂבַע מִדּוֹת קְדוּשׁוֹת לְמִקּוֹר הַקְּדוּשָׁה לְחֵי הַחַיִּים אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא כְּמֵאֲמַר הַכְּתוּב (דה"י א כט, יא) 'לָךְ ה' הַגְּדוּלָּה וְכוּ', וְכִמּוֹ שֶׁצְּנִנּוּ הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ (דברים ו, ה) 'וְאַהֲבַתְּ אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדְךָ' וּפְרַשׁ בְּאֹרֶחַ הַחַיִּים שֶׁהוּא כְּנֶגֶד בְּנֵי חַיִּי וּמְזוּנֵי:

◆ צִיּוּנִים וּמְקוּרוֹת ◆

יתברך וכו', וכמו שאמר דוד המלך ע"ה 'לך ה' הגדולה והגבורה והתפארת וגו' שזוהו כוונת 'לך ה' וגו' כל המידות הן 'לך' לבדך, כנודע כי יש שבע מידות אלו שמנה בפסוק זה. ג. 'ונראה שנתכוון ה' במאמר זה להסיר טינא מלב אוהביו, והוא שאמרו רבותינו ז"ל (מו"ק כח.) 'בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא מלתא אלא במזלא' ע"כ. והנה שלשה דברים אלו הם כללות חשק האדם וחפצו בעולם, החיים, והמזונות, והבנים, והחסר אחד מהנה בר מינן יקרא מת, ושלשתם אינם תלויים להשיגם באמצעות עבודת ה'

א. ע"פ תהלים מ, ט. ב. 'לך ה' הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההודו כי כל בשמים ובארץ לך ה' הממלכה והמתנשא לכל לראש'. עיין מאור עינים פר' לך לך ד"ה אך להבין: נודע כי השי"ת מנהיג את העולם על ידי שבעה מידות וכו', וכמו שהנהגת העולמות על ידי שבעה ימים אלו כמו כן צריך העובד ה' שהוא עולם קטן והוטבעו בו שבעה מידות אלו שהן אהבה ויראה והתפארת וכו', וזה כל עיקר עבודתנו לטהר המידות שבקרבתנו מן הרע ולהעלותן על ידי שהוא עובד עמהן עבודתו

אהבת ה'
במס"נ מכונה
'פלה'

וזה הבחינה מכנה בשם 'פלה', שמיוחד ומקשר רק למקור הקדשה אור אין סוף ברוך הוא שמאיר לכל הנאצלים והנבראים ויצורים ונעשים ומחיה ומנהיג אותם, ומפרד לגמרי מכל וכל מבחינת חשכות שהוא פל דבר שהוא חוץ ממנו יתברך שמו:

כשאברהם הסיר בחי' 'עולה' שכנגד ערלת הלב בא לאהבת ה' במס"נ

וזהו השלום, וזהו מאמר הכתוב (בראשית יז, כו) 'בעצם היום הזה נמול אברהם וגו', הינו 'בעצם היום הזה' כשהסיר מעליו בחינת ערלה שהוא כנגד ערלת הלב שהוא פסוי והסתרה מלקבל השפעת אור הקדשה, אז בא לבחינת נמול' הינו לאהבה את ה' בכל ליב נפש מאד ראשי תבות נמל':

יש עבודת שבהסתלקות אוחו ברושם ונכסף להיות מיוחד לקדושה

ויש עוד בחינת עבדות, לפעמים כשנסתלק אור אין סוף ברוך הוא אור הקדשה מעליו בבחינת 'החיות רצוא ושוב' (יחזקאל א, יד)⁷, ונשאב בחינת רשומה אצלו מאור הקדשה⁸, ומרשומה זו מעורר את עצמו ונכספה וגם פלטה נפשו לבא לבחינה זו ולבו בוער בקרבו פלהבת אש מחמת הצמאון שצמאה

נפשו לה', כמאמר הכתוב (תהלים סג, ב) 'צמאה לך נפשי כמה לך בשרי בארץ ציה ועיף בלי מים', הינו שצמאה נפשו אל ה' כשהוא 'בארץ ציה ועיף' הינו בחינת הסתלקות הקדשה, ומחמת זה אוחו ברשומה זו בתקף ועז ומחזיק את עצמו בגדל התחזקות בלי שום רפיון ועצלות כלל חלילה כמאמר הכתוב (שה"ש ג, ד) 'אחזתיו ולא ארפנו', לבא לבחינת כוסף אמתו בחינת תשוקה וחמדה רק לאהבה את ה' הנכבד והנורא, להיות מיוחד ומקשר למקור הקדשה ולהיות מבדל ומפרד מבחינת חשכות:

כשמתחזק ברושם הסתלקות הקדושה מסייעים אותו לבוא לאהבת ה' כמקדם

ומחמת התחזקותו ברשומה הזאת בעת שנסתלקה ממנו אור הקדוש, מסייעים אותו שיוכל לבא להתשוקה והחמדה לאהבת השם כמאז ומקדם כמו שהיתה קדם הסתלקות האור הקדוש מעליו, כמאמר הכתוב (ויקרא כו, מד) 'ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלתם', הינו אפלו בעת נפילה לארץ ז' עממין שהוא ז' מדות הרעות' אף על פי כן 'לא מאסתים ולא געלתים' מלסייע אותם 'לכלתם' הינו

ציונים ומקורות

לעמוד על מדרגה אחת תמיד, רק עולה ויורד, והירידה הוא צורך עלייה, כשנותן על לב ויודע ומרגיש זה שהוא בקטנות ומתפלל אל ה'. ה. עיין ליקוטי הש"ס להאריז"ל מס' יומא: 'בכל מקום שהיה שם קדושה היא מנחת שם רשימו במקומה'. ו. ע"ע דברי אמת פר' לך לך ד"ה ונראה: 'שמעתי בשם הרב ר' ישראל בעש"ט, כי שבעה עממים הם נוכחים לשבע ספירות הבנין. וע"ע קהלת יעקב ערך אמורי: 'שבעה עממין הכנעני החתי האמורי הפריזי החוי והיבוסים והגרשי הן נגד ז' מידות דקדושה, והן ההפכיות דקדושה ז' תועבות'.

ואהבתו, וזה יסובב ההרחקה מאוהבי ה' ומה גם בהתקבץ לאוהב שנים מהם חוסר הבנים והעוני יתחמץ לבבו בקרבו, והגם שיתחזק עם לבבו, לבבו לא ישמע לו, כי המורגש אליו ירחיקנו משמוע לאהוב. לזה בא דבר ה' וצוה לו על הדבר הזה שיעריך אהבת ה' בלבו בשלושה דברים, הגם שיטלם ממנו, כנגד הבנים אמר 'בכל לבבך' וכו', וכנגד חיי אמר 'ובכל נפשך', וכנגד מזוני אמר 'ובכל מאורך' וכו'. ד. עיין דגל מחנה אפרים פר' ויצא ד"ה ויצא: 'יש בכאן סוד גדלות וקטנות כידוע בשם א"ז נ"ע זללה"ה כי 'החיות רצוא ושוב' ואי אפשר

לְבַא לְבַחֲיַנַת 'כְּלֵה' לְהִיּוֹת מִיַּחַד וּמִקְשָׁר
רַק לְמַדּוֹת הַקְּדוּשָׁה, עַל יְדֵי הָאֲחִיזָה
שְׂאוּחִז בְּרִשְׁמֵה הַנִּשְׁאָר אֲצֵלוֹ:

כשאוחז
ברושם הנשאר
אצלו מכונה
'כלה' והבורא
מקבל תענוג
מהתחזקות זו

וְגַם זֶה הָעֲבֹדוֹת שְׂאוּחִז בְּהִרְשׁוּמָה
הַנִּשְׁאָר אֲצֵלוֹ וּמִחֲזִיק אֶת עֲצָמוֹ
לְבַא לְתִשׁוּקָה אֲמֵתִית עַל יְדֵי קִיּוּם
הַמְּצוֹת כְּגוֹן מְצוֹת צִיצִית וּתְפִלִּין וּשְׂאָר
מְצוֹת, גַּם זֶה הוּא מְכַנֶּה בְּשֵׁם 'כְּלֵה',
שְׂעֲדִין הוּא מִיַּחַד וּמִקְשָׁר לְהִרְשׁוּמָה
וְאֵינוֹ נִפְרָד מֵהִרְשׁוּמָה הַזֹּאת, אֲדִרְבָּה הוּא
מִחֲזִיק אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל מִינֵי הַתְּחִזְקוֹת עַל
יְדֵי קִיּוּם הַמְּצוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים לְבַא
מִבְּחִינַת רִשׁוּמָה זֹאת לְבַחֲיַנַת שְׁלֵמוֹת
הַקְּדוּשָׁה. וְהַבּוֹרָא בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל תְּעֵנוּג
מֵהַתְּחִזְקוֹת הַזֵּה גַם כֵּן:

וְזֶה הִיָּה עֵקֶר כְּוֹנֵת הַבּוֹרָא
בְּבַחֲיַנַת סְלוּק אִוְרוֹ אִוְרוֹ הַקְּדוּשׁ
מִמֶּנּוּ, כְּדֵי שְׂיַחֲזִק אֶת עֲצָמוֹ בְּמִסִּירוֹת
נֶפֶשׁ מִמֶּשׁ לְבַא לְבַחֲיַנַת אִוְרוֹ הַקְּדוּשׁ
וְיִתְנַסֵּף לוֹ מֵהַבּוֹרָא בְּרוּךְ הוּא אִוְרוֹ אִוְרוֹ
הַקְּדוּשׁ בְּכַפְלֵי כַפְלִים עַל יְדֵי בַחֲיַנַת
וְהַחֲזִיזוֹת רְצוּא וְשׁוֹב"ח:

עיקר כוונת
הבורא
בהסתלקות
האור כדי
שיתחזק
במסיו"נ
ויתוסף אורו

וְזֶה 'בְּזִמְן שְׂיִשְׁרָאֵל עוֹשִׂין רְצוֹנוֹ שֶׁל
מְקוֹם בְּרוּךְ הוּא אֲזוֹ נַעֲשֶׂה מִשְׁמַאל

התשוקה הוא
'ימין'
והסתלקות
הקדושה
'שמאל'
וכשמשתוקק
במסיו"נ נכלל
שמאל בימין

יְמִין"ט, הֵינּוּ שְׂבַחֲיַנַת הַתִּשׁוּקָה שְׂמִשְׁתַּוְּקָק
רַק לֵה' לְבִדּוֹ בְּכָלוֹת הַנֶּפֶשׁ וְלֹא לְדַבֵּר
אַחַר הוּא בַּחֲיַנַת יְמִין, וּכְשֶׁנִּסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ
בַּחֲיַנַת תִּשׁוּקָה זֶה הוּא בְּבַחֲיַנַת שְׁמַאל,
וְכִשְׂיִשְׁרָאֵל עוֹשִׂין רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם הֵינּוּ
שְׂמִשְׁתַּוְּקָקִים לְבַחֲיַנַת מְסִירוֹת נֶפֶשׁ נֶגֶד
הַתְּגַבְּרוֹת הַיֵּצֶר הָרַע לְבַא לְבַחֲיַנַת אִוְרוֹ
הַקְּדוּשָׁה, הוּא תִשׁוּקָתוֹ וּמְגַמְתּוֹ, אֲזוֹ נִכְלָל
שְׁמַאלָא בִּימִינָא:

וּבְזֶה נִתְיָשֵׁב מֵה שְׂיִשׁ לְדַקְדַּק עַל הַמִּשְׁנָה
(אבות פ"ה מ"א) 'בְּעֵשְׂרָה מְאָמְרוֹת
נִבְרָא הָעוֹלָם, וְהֵלֵא בְּמֵאמְרֵי אֶחָד יְכוֹל
לְהַבְרָאוֹת, אֲלֵא כְּדֵי לְהַפְרֵעַ מִן הַרְשָׁעִים
וְלִתֵּן שְׂכָר טוֹב לְצַדִּיקִים וְכוּ'. וְלִכְאוּרָה
תְּמוּהָ, וְכִי חָס וְשָׁלוֹם בְּעֵלִילָה בָּא לְבִרָא
הָעוֹלָם בְּיוֹד מְאָמְרוֹת כְּדֵי וְכוּ'. וְעוֹד
תְּמוּהָ, אִם כֵּן לְזֶה לְמָה לֹא בָרָא כָּל דְּבָר
וְדַבֵּר בְּמֵאמְרֵי בְּפָנָי עֲצָמוֹ, הֵינּוּ שְׂמִים
בְּמֵאמְרֵי לְבַד וְאַרְץ בְּמֵאמְרֵי לְבַד וְכֵן כָּלֵם
עַד אֵין שְׂעוֹר:

אַף יֵשׁ לְתַרְץ, הֵינָה נוֹדַע שְׂיִשׁ בַּחֲיַנַת יָד
יְמִין וּבַחֲיַנַת יָד שְׁמַאל, ה' אֲצַבְעוֹת
שְׂבִיד יְמִין מְרִמּוֹ עַל חֲמִשָּׁה חֲסָדִים
וְחֲמִשָּׁה אֲצַבְעוֹת שְׂבִיד שְׁמַאל מְרִמּוֹ עַל

עיקר הבריאה
למתק ה'
גבורות
שבשמאל בה'
חסדים שבימין

ציונים ומקורות

מקודם תוהו ובוהו ובונה עולמות ומחריבן
ואח"כ היתה הויות העולמות'. ט. ראה
תנחומא בשלח טו: "ימין ה' נאדרי בכח ימיןך"
למה שני פעמים, אלא כשישראל עושין רצונו
של מקום עושין שמאל ימין, וכשאינן עושין
רצונו כביכול עושין ימין שמאל שנאמר (איכה
ב, ג) 'השיב אחור ימינו'. י. 'בעשרה מאמרות
נברא העולם. ומה תלמוד לומר, והלא במאמר
אחד יכול להבראות, אלא להפרע מן הרשעים
שמאבדין את העולם שנברא בעשרה מאמרות,
וליתן שכר טוב לצדיקים שמקימין את העולם
שנברא בעשרה מאמרות'.

ז. עיין זוה"ק ח"ג קטו: וע"ע לעיל פר' בחוקותי
ד"ה וזה מרמז לנו התורה הקדושה. ח. עיין
מאור עינים פר' וילך ד"ה דנודע כי: דנודע כי
הצדיק שהולך ממדרגה למדרגה אינו יכול
לבוא למדרגה גבוה מהראשונה כי אם שיפול
תחילה ממדרגתו הקדומה ולצאת ממנה לגמרי,
ואז אח"כ ע"י שיאחז צדיק דרכו בתוקף חוזק
התקשרותו ממקום נפילתו לבוא למדרגה גבוה
יותר מהקדום, והטעם לזה כי 'יתרון אור מן
החושך' (קהלת ב, ג) כי מן בחינת חשכות יבוא
ליתרון אור, כי בחינת העדר צריך להיות קודם
להויה, כמו בבריאת העולם שהוצרך להיות